

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง “บทบาทของสตรีในทางการเมืองท้องถิ่น: กรณีศึกษาอบต. สันกลาง อ.สันป่าตอง จ.เชียงใหม่ ในครั้งนี้ได้กำหนดวัตถุประสงค์ของการศึกษาไว้ 2 ประการ ซึ่งสรุปได้ดังนี้

ประการแรก เพื่อศึกษาบทบาทของสตรีในทางการเมือง ในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลสันกลาง อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่

ประการสอง เพื่อศึกษาระดับความรู้ความเข้าใจ การมีส่วนร่วมของสตรีในการพัฒนาการปฏิบัติงาน องค์การบริหารส่วนตำบลสันกลาง

สำหรับกรอบในการศึกษา ผู้ศึกษาได้ศึกษาถึงบทบาทของสตรีในทางการเมืองท้องถิ่น กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลสันกลาง อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งสตรีในที่นี้หมายถึง ประชากรเพศหญิงที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ตำบลสันกลาง และองค์การบริหารส่วนตำบลสันกลางในที่นี้หมายถึง หน่วยงานราชการซึ่งเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยศึกษาถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อบทบาทของสตรีในทางการเมืองท้องถิ่นระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนตำบลและการมีส่วนร่วมของสตรีมีความแตกต่างกับเพศชายหรือไม่อย่างไร

การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงปริมาณ โดยการวิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสารสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ ประกอบการเก็บแบบสอบถามจากประชาชนทั้งเพศชายและเพศหญิงที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ตำบลสันกลาง อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่

ตามวัตถุประสงค์ ข้อ 1 การศึกษาวิจัยพบว่า บทบาทของสตรีในทางการเมืองท้องถิ่นเมื่อเทียบกับเพศชาย สรุปได้ว่า เพศหญิงมีบทบาทในทางการเมืองท้องถิ่นน้อยกว่าเพศชาย เนื่องจากประชาชนส่วนใหญ่ยังมีทัศนคติในการเลือกผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพศชายมากกว่าเพศหญิงเพราะเห็นว่าเพศชายมีความเป็นผู้นำ เข้มแข็ง หนักแน่น มีความน่าเชื่อถือ กล้าพูด กล้าทำ มีความสามารถในการชักจูงใจ และทำงานหนักได้ดีกว่าเพศหญิง ขณะเดียวกันก็เห็นว่าเพศหญิงมีความละเอียด รอบคอบ และน่าจะให้อิทธิพลสตรีได้มาบริหารท้องถิ่นบ้าง แต่ก็ยังเป็นส่วนน้อย จึงส่งผลให้เพศหญิงเข้ามามีบทบาทในทางการเมืองท้องถิ่นน้อยกว่าเพศชาย

ตามวัตถุประสงค์ ข้อ 2 การศึกษาวิจัยพบว่า ประชากรเพศชายและเพศหญิงมีระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนตำบลอยู่ในระดับปานกลาง และประเด็นที่ประชาชนมีระดับความรู้ความเข้าใจมากที่สุด คือ สมาชิกสภาอบต.มาจากการเลือกตั้งหมู่บ้านละ 2 คน ส่วนผลการศึกษาวิจัยด้านการมีส่วนร่วมของสตรีในการพัฒนาการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลสันกลางพบว่าประชากรเพศชายและหญิงมีส่วนร่วมในการพัฒนาการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลสันกลางแตกต่างกัน โดยเพศชายมีส่วนร่วมมากกว่าเพศหญิง และประเด็นที่ประชากรเพศชายและเพศหญิงมีส่วนร่วมมากที่สุดคือ การไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล

จากการศึกษาวิเคราะห์ถึงบทบาทของสตรีในทางการเมืองท้องถิ่น กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลสันกลาง อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่ ผู้ศึกษาได้ตั้งสมมติฐานการศึกษาและสรุปผลการศึกษาไว้ดังนี้

5.1.1 ปัจจัยลักษณะเฉพาะบุคคล ได้แก่ ความรู้ ระดับการศึกษา เพศ อายุและอาชีพต่างกัน ส่งผลให้ระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนตำบลต่างกัน จากผลการศึกษาพบว่าปัจจัยลักษณะเฉพาะบุคคลต่างกัน มีระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนตำบลไม่ต่างกัน ทำให้ต้องปฏิเสธสมมติฐานที่ว่า ปัจจัยลักษณะเฉพาะบุคคลต่างกัน

5.1.2 ปัจจัยลักษณะเฉพาะบุคคล ได้แก่ ความรู้ ระดับการศึกษา เพศ อายุ และอาชีพต่างกัน ส่งผลให้ระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลต่างกัน จากผลการศึกษาพบว่า

- เพศชายและเพศหญิงมีระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลต่างกัน ทำให้ต้องยอมรับสมมติฐานที่ว่า เพศต่างกันมีระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลต่างกัน

- อายุต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลต่างกัน ทำให้ต้องยอมรับสมมติฐานที่ว่า อายุต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลต่างกัน

- ระดับการศึกษาต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลต่างกัน ทำให้ต้องยอมรับสมมติฐานที่ว่า ระดับการศึกษาต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลต่างกัน

- อาชีพต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลต่างกัน ทำให้ต้องยอมรับสมมติฐานที่ว่า อาชีพต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลต่างกัน

5.1.3 ปัจจัยลักษณะเฉพาะบุคคลได้แก่ ความรู้ ระดับการศึกษา เพศ อายุ และอาชีพ ต่างกัน ส่งผลให้ทัศนคติเกี่ยวกับบทบาทสตรีในทางการเมืองท้องถิ่นและการให้บริการขององค์การบริหารส่วนตำบลต่างกัน จากผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยลักษณะเฉพาะบุคคลต่างกัน มีทัศนคติเกี่ยวกับบทบาทสตรีในทางการเมืองท้องถิ่น และการให้บริการขององค์การบริหารส่วนตำบลต่างกันไม่ต่างกัน ทำให้ต้องปฏิเสธสมมติฐานที่ว่า ปัจจัยลักษณะเฉพาะบุคคลต่างกัน ส่งผลให้ทัศนคติเกี่ยวกับบทบาทสตรีในทางการเมืองท้องถิ่น และการให้บริการขององค์การบริหารส่วนตำบลต่างกัน

5.2 อภิปรายผลการวิจัย

5.2.1 ระดับความรู้ความเข้าใจของประชากรกลุ่มตัวอย่าง ต่อองค์การบริหารส่วนตำบล โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลางค่อนข้างสูง จะเห็นได้ว่าประชาชนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนตำบลมากขึ้น เนื่องจากเป็นองค์กรภาครัฐที่ใกล้ชิดกับประชาชนมาก โดยเฉพาะเพศชายและเพศหญิงมีความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ และโครงสร้างขององค์การบริหารส่วนตำบลไม่แตกต่างกัน จึงให้เห็นว่าปัจจุบันเพศหญิงมีความสนใจองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่น้อยกว่าเพศชาย

5.2.2 ระดับการมีส่วนร่วมของประชากรกลุ่มตัวอย่างต่อองค์การบริหารส่วนตำบล โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง จะเห็นได้ว่าประชาชนยังมีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในระดับปานกลาง โดยเฉพาะเพศชายยังมีบทบาทในทางการเมืองท้องถิ่นมากกว่าเพศหญิง เนื่องจากประชาชนส่วนใหญ่ยังมีทัศนคติว่าเพศชายเป็นเพศที่มีความรู้ความสามารถในการบริหารงานดีกว่าเพศหญิง การบริหารงานของท้องถิ่นจึงเหมาะสมกับเพศชายมากกว่าเพศหญิง

- ปัจจัยลักษณะส่วนบุคคลด้านอายุนั้น พบว่า ประชาชนที่อายุแตกต่างกันมีผลทำให้ระดับการมีส่วนร่วมแตกต่างกันไปด้วย โดยกลุ่มคนที่มีอายุ 42 – 48 ปี จะมีส่วนร่วมในการบริหารงานของอบต.มากกว่ากลุ่มคนสูงอายุ ที่มีอายุ 49 ปีขึ้นไป สาเหตุอาจเนื่องมาจากประชากรในช่วงอายุดังกล่าวเป็นส่วนใหญ่ที่ลงสมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่น มักเข้าร่วมประชุมและเสนอแนะความคิดเห็นต่าง ๆ ต่ออบต.มากกว่ากลุ่มที่มีอายุน้อยกว่าและกลุ่มคนสูงอายุ

- ปัจจัยลักษณะบุคคลในด้านการศึกษา พบว่าประชาชนที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกันมีผลทำให้ระดับการมีส่วนร่วมแตกต่างกัน โดยกลุ่มคนที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไปจะมีส่วนร่วมในการบริหารงานของอบต.ในระดับสูง ส่วนกลุ่มคนที่มีการศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรีจะมีส่วนร่วมในการบริหารงานของอบต.น้อยกว่ากลุ่มคนที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี เนื่องจากกลุ่มคนที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีมักจะเข้ามามีส่วนร่วมในการประชุมเสนอแนะ

ความคิดเห็นในกิจการต่าง ๆ ของอบต.เสมอ แม้ว่าการกลุ่มนี้จะมีจำนวนน้อยกว่ากลุ่มอื่น ๆ แต่กลุ่มนี้ จะให้ความสนใจและเข้ามามีบทบาทมากกว่ากลุ่มอื่น ๆ ส่วนกลุ่มอื่น ๆ จะร่วมรับฟังปัญหา แต่ไม่ค่อยแสดงความคิดเห็นและเข้ามามีบทบาทเท่ากลุ่มที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี

- ปัจจัยลักษณะเฉพาะบุคคลด้านอาชีพ พบว่า ประชาชนที่มีอาชีพต่างกันจะมีส่วนร่วมในการบริหารงานของอบต.แตกต่างกัน โดยกลุ่มที่มีอาชีพรับราชการจะมีส่วนร่วมในการบริหารงานของอบต.มาก รองลงมาเป็นกลุ่มค้าขายธุรกิจ ขณะที่กลุ่มเกษตรกรและกลุ่มอาชีพรับจ้างจะมีส่วนร่วมน้อยกว่าเนื่องจากกลุ่มที่อาชีพรับราชการมักจะเข้าร่วมประชุมและร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของอบต.เป็นประจำ ให้ความสนใจที่จะเข้ามามีบทบาทในการบริหารงานของอบต.มากกว่ากลุ่มอื่น ๆ ส่วนกลุ่มค้าขายธุรกิจมักจะเข้ามามีส่วนร่วมในด้านการให้ความร่วมมือในการชำระภาษี ส่วนกลุ่มเกษตรกรและกลุ่มอาชีพรับจ้างจะมีบทบาทน้อย แสดงความคิดเห็นน้อยกว่ากลุ่มอื่น ๆ

5.2.3 จากการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยลักษณะเฉพาะบุคคลกับความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของสตรีในทางการเมืองท้องถิ่นและการให้บริการขององค์การบริหารส่วนตำบล สันกลาง พบว่า ปัจจัยลักษณะส่วนบุคคล คือ เพศ ที่แตกต่างกัน ไม่มีผลต่อความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของสตรีในทางการเมืองท้องถิ่นและการให้บริการขององค์การบริหารส่วนตำบล สันกลาง กล่าวคือ ไม่ว่าจะเป็นเพศชายหรือเพศหญิง ระดับอายุเท่าใด ระดับการศึกษาต่างก็มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของสตรีในทางการเมืองท้องถิ่นและการให้บริการขององค์การบริหารส่วนตำบล สันกลาง ไม่แตกต่างกัน

5.3 ข้อคิดเห็นจากคำถามปลายเปิด

จากการเก็บรวบรวมข้อมูล ปรากฏว่าผู้ตอบแบบสอบถามได้ให้ข้อคิดเห็นดังนี้

1. ประชากรที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ยังเลือกนายกอบต.ที่เป็นชายมากกว่าหญิง เนื่องจากเห็นว่า เพศชายมีความสามารถ บริหารงานเก่ง แข็งแรง เข้มแข็ง ทำงานหนักได้ดีกว่าหญิง มีความสามารถในการชักจูงใจ กล่าวพูด กล่าวทำ มีความน่าเชื่อถือ หนักแน่นมากกว่าหญิง
2. การพัฒนา ประชาชนส่วนใหญ่จะมีความต้องการให้ท้องถิ่นพัฒนาด้านสาธารณูปโภค ได้แก่ ถนน ไฟฟ้า รองลงมาได้แก่ ระบบประปา น้ำดื่ม น้ำใช้
3. การเลือกตั้งที่จะถึงนี้ ประชาชนส่วนใหญ่ทราบว่าจะมีการเลือกตั้งสมาชิกสภาอบต. และนายกอบต. ปี 2548 โดยส่วนใหญ่จะทราบจากการประชาสัมพันธ์ของ อบต. ผู้ใหญ่บ้าน และจากคำบอกเล่าของคนรู้จัก เพื่อนบ้าน

5.4 ข้อเสนอแนะของผู้วิจัย

จากการที่ผู้วิจัยได้ศึกษาและประมวลข้อมูลเอกสารต่าง ๆ เกี่ยวกับบทบาทของสตรีในการบริหารงานท้องถิ่น พบว่า ประชาชนเพศชายและหญิงในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลสันกลาง มีระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนตำบลปานกลางค่อนข้างสูง แต่ทั้งเพศชายและหญิงยังคงมีความเห็นที่ตรงกันว่า หากมีการเลือกผู้นำท้องถิ่น ก็ยังคงเลือกเพศชายมากกว่า เนื่องจากเห็นว่าเป็นผู้นำและเป็นผู้บริหารได้ดีกว่าสตรี ถึงแม้ว่าส่วนใหญ่จะเห็นด้วยว่าสตรีควรมีบทบาทในทางการเมืองท้องถิ่นให้มากขึ้น

จากผลการวิจัยนี้สะท้อนถึงค่านิยมของคนส่วนใหญ่ในสังคมที่ยังคงมองว่าเพศชายทำงานด้านการบริหารงานท้องถิ่นได้ดีกว่าเพศหญิง ประกอบกับสตรีเองก็ยังคงมองว่าเพศหญิงมีความรู้ความสามารถน้อยกว่าเพศชายและยังไม่ตระหนักถึงศักยภาพของตนเองว่าหากสตรีได้รับโอกาสทางการศึกษา ได้รับโอกาสจากสังคมให้แสดงบทบาทให้มากขึ้นก็จะมีความสามารถไม่แพ้เพศชาย

ดังนั้นการจะส่งเสริมให้สตรีมีบทบาทในทางการเมืองท้องถิ่นให้มากขึ้น อาจทำได้ดังนี้

1. ส่งเสริมบทบาทของสตรีให้มากขึ้น สนับสนุนการรวมกลุ่มกันทำงานเพื่อส่วนรวมของสตรีในท้องถิ่น เช่น การพัฒนาอาชีพสตรีให้มีการทำงานกันเป็นกลุ่มโดยมีผู้นำสตรีหรือประธานกลุ่มเป็นหัวหน้าให้ร่วมกันคิดร่วมกันทำเพื่อสร้างกระบวนการทำงานของสตรีให้เข้มแข็งเป็นการเสริมสร้างความตระหนักในศักยภาพของสตรีให้มากขึ้น ทั้งนี้เมื่อสตรีได้รับการส่งเสริมการทำงานเพื่อส่วนรวมก็จะสร้างความมั่นใจให้กับสตรีในท้องถิ่นว่าสตรีก็มีความสามารถไม่แพ้ผู้ชาย

2. ส่งเสริมให้ประชาชนในท้องถิ่นหันมาให้ความสนใจกับสตรีในการเลือกสตรีเข้าไปทำงานด้านการเมืองท้องถิ่นให้มากขึ้น เนื่องจากเพศหญิงจะมีมุมมองและความคิดในการแก้ไขปัญหาที่แตกต่างไปจากเพศชาย การเลือกตัวแทนสตรีเข้าไปทำงานด้านท้องถิ่นจะเพิ่มความหลากหลายด้านความคิดและมุมมองในการพัฒนาที่กว้างขึ้น แทนที่จะมีมุมมองในการพัฒนาจากสมาชิกสภาท้องถิ่นเพศชายแต่เพียงอย่างเดียว จึงควรสร้างค่านิยมให้ประชาชนในท้องถิ่นเห็นถึงข้อดีของการมี ตัวแทนสตรีในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น